

ת"פ 17297/05/15 - מדינת ישראל נגד פסח איילברג

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 17297-05-15 מדינת ישראל נ' איילברג
בפני כבוד השופט ד"ר אוהד גורדון

מדינת ישראל על-ידי ענף תביעות ירושלים -
עו"ד ר' ישי

המאשימה

נגד

פסח איילברג על-ידי ב"כ עורכי הדין א' כהן
ור' פנירי

הנאשם

הכרעת דין

רקע - ויריעת המחלוקת

1. כתב האישום מייחס לנאשם עבירה של גרימת חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). כפי הנטען, ביום 12.2.14 בשעה 10:50 או סמוך לה, בבית החולים "שערי צדק" (להלן: "בית החולים") ובעקבות ויכוח בין הנאשם למתלונן מר י' ט', דחף הנאשם את המתלונן באמצעות ידיו והפילו ארצה. כתוצאה, נגרם למתלונן שבר באצטבולום משמאל שטופל בניתוח בהרדמה כללית, לשם החזרה וקיבוע של השבר באמצעות פלטה וברגים.
2. עיקר המחלוקת עוסקת בשאלה, האם קם לנאשם סייג מאחריות פלילית. זאת, תוך שההגנה מדגישה את תרומתו של המתלונן לאירוע וסבורה כי הנאשם, שעבד בבית החולים כמאבטח, פעל כדין ובהתאם לדרישות תפקידו. לטענות נוספות של ההגנה אדרש בהמשך.

הראיות

3. עיקר התשתית העובדתית אינו במחלוקת וזאת, בין היתר, היות שחלק משמעותי מן האירוע נקלט במצלמת אבטחה של בית החולים. הסרטון הוגש כת/1. האירוע הנדון התרחש בכניסה לבית החולים בקומת חדר המיון, והמצלמה הופנתה לעמדת הבידוק אשר באותה כניסה. בסרטון נראה הנאשם מגיע בצעידה לעמדת הבידוק, בה נמצא מאבטח נוסף. הנאשם נראה משוחח בטלפון (למשל מונה 00:11). בחלוף מספר שניות נראים המתלונן ורעייתו, שניכר כי הם אנשים מבוגרים, מגיעים אף הם לעמדה כשהמתלונן אוחז בידה של רעייתו ושניהם צועדים אל הכניסה לבית החולים (מונה 00:18). מתחילים חילופי דברים מלווים בתנועות ידיים בין הנאשם לבין המתלונן, הניצבים קרוב מאוד אחד אל השני (00:20 ואילך). במונה 00:31 נראה מגע קצר בין השניים. הם ממשיכים בחילופי הדברים ובמונה 00:37 נראה המתלונן מנסה

להיזיז, בידו הימנית, את הנאשם ונראה כי הוא נוגע במהלך זה באזור גרונו של הנאשם, שגופו מוסט מן המגע. אז נראה הנאשם, בתגובה מיידית, אווז באמצעות שתי ידיו בשני צדי גופו של המתלון, ומטיל-הודף את המתלון אחורנית. המתלון נראה נהדף לאחור, תוך שגופו פוגע במחסום פלסטיק צהוב אשר מוסט לשמאל, וממשיך בתנועה עד שהוא נוחת בגבו על הכביש (מונה 00:37 עד 00:40). בהמשך מתאספים אנשים ובהם הנאשם סביב המתלון.

4. מספר אלמנטים החשובים להמשך הדין עולים מן הצפייה בסרט.

ראשית, ניכר כי הדיפת המתלון מבוצעת בעצמה ניכרת. המתלון נראה כשהוא נהדף-נופל מרחק של ממש, פגיעת גופו במחסום מזיזה את המחסום והוא ממשיך ונוחת במרחק של מספר צעדים מן הנקודה בה עמד קודם לכן. אף תנועות גופו של הנאשם מעידות על העצמה, כאשר הוא מבצע את ההדיפה תוך שימוש בזרועותיו ובמסת-גופו, ולעניין זה יש לציין כי המתלון גבוה מן הנאשם וניכר כי הנאשם נדרש לכוח משמעותי כדי להדפו בצורה האמורה. שנית, בנקודה שבין הכביש לבין המדרכה עליה נמצאת נקודת הבידוק נראה סף מתכת כסוף, כאשר מן העדויות שנשמעו עלה כי הוא נועד להקל על עלייה על המדרכה. כאמור, מוצב במקום גם מחסום פלסטיק. אלא, ששניהם נמצאים מאחורי המתלון בעודו עומד ומתעמת עם הנאשם, והסף האמור נמצא מרחק-מה מאחוריו. הנקודה ממנה נהדף המתלון לאחור מצויה בעומק המדרכה, כך שלא ניתן לייחס את נפילת המתלון למעידה על הסף האמור או על המחסום.

שלישית, לאחר נפילת המתלון נראה הנאשם נוגע, באמצעות ידו השמאלית, בצדו הימני של גרונו, וכעבור שניות ספורות ניגש אל המתלון השרוע אל הקרקע ומתכופף לעברו (מונה 00:42 עד 00:45).

רביעית, רעייתו של המתלון נמצאת, ברגע ההדיפה, כשגבה אל ההתרחשות, ומיד לאחריה מסתובבת וניגשת אל המתלון.

חמישית, עד ההגנה מר שחר יונה, שלעדויות אדרש בהמשך ואשר עבד אף הוא כמאבטח בבית החולים, נראה במונה 00:37 יוצא מתוך בית החולים מדלת הסמוכה לעמדת הבידוק כשתיק על גבו וניגש בצעדים מהירים אל הנאשם והמתלון המתעמתים ביניהם, כשידיו מושטות לפניו (מונה 00:38). אלא, שמר יונה לא הספיק להתערב טרם הטלת המתלון ארצה. בהמשך ניגש אל המתלון כשהיה שרוע על הכביש.

ושישית, לכל אורך הסרטון נראה מאבטח נוסף ניצב בעמדת הבידוק, במרחק קצר מן הנאשם והמתלון. הנאשם לא פנה אליו והוא לא התערב במתרחש.

אשוב לנקודות אלה בהמשך, אך קודם לכן אסקור את יתר הראיות. אלה מאפשרת לשפוך אור על הרקע להתרחשות הנראית בסרטון.

5. בפתח סקירת העדויות אציין, כי העדים השונים שהעידו משני הצדדים עשו זאת, ככלל, בצורה כנה. בבסיס דבריהם מצוי תיאור דומה של ההתרחשות, והתרשמתי כי ניסו למסור תיאור מהימן של האירוע. מטבע הדברים מצויים הבדלים בין העדויות, הנוגעים לפערים בתפיסת האירוע כמו גם לטבעו של הזיכרון האנושי בחלופ קרוב לשנתיים מן האירוע. ועם זאת, מן העדויות השונות עולה התאמה משמעותית בתיאורים העובדתיים.

6. המתלון, מר ט', סיפר כי הוא בן 61 (בזמן עדותו) וכי הוא ורעייתו חולים במחלה ממארת. ביום האירוע רעייתו חשה ברע בעקבות טיפול כימותרפי שעברה יומיים קודם לכן, ובהנחיית המחלקה האונקולוגית הסיעה המתלון לבית החולים. למרות חיפושים ותו נכה שברשותו, לא עלה בידי המתלון למצוא חניה ועל

כן, משום שרעייתו סבלה מכאבים ולא יכלה ללכת, ביקש מהנאשם אותו זיהה כמאבטח להכניסו למתחם המצוי בסמוך לכניסה האמורה לבית החולים, ואשר סגור באמצעות מספר מחסומים שנועדו להבטיח כניסה רק למורשים ולאמבולנסים. המתלון טען כי התחנן בפני הנאשם משך מספר דקות, אך הלה סירב. במצב זה החליט המתלון להעמיד את רכבו בצמוד לאחד המחסומים הנזכרים לעיל (אותו זיהה בחקירתו הנגדית כמחסום הנראה בתמונה נ/1), כיבה את המנוע, ירד מהרכב יחד עם רעייתו והחל לצעוד אתה לתוך בית החולים. המתלון נהג כך למרות שהנאשם "דיבר בקשר עם המוקד והזמין לי ניידת, אמרתי שייקחו את האוטו וייתנו לי קנס, העיקר שאני אקח את אשתי מה אכפת לי. חשבתי את זה לעצמי, אמרתי שבסדר שייקחו את האוטו יתנו לי קנס" (פ/5). בחקירתו הנגדית אישר שידע כי עליו לשמוע להוראת המאבטח ולהימנע מחסימה באמצעות רכבו, אך פעל כפי שפעל מתוך דאגה לרעייתו "אותי עניין אשתי. השאר לא מעניין...אמרתי אני אכניס את האישה ואצא" (פ/8). המתלון המשיך וסיפר כיצד ניסה הנאשם לחסום את דרכו כשהוא ניצב בפניו וידיו לצדדים. המתלון אמר לו "זוז" וניסה, פעמיים להזיזו הצדה באמצעות ידו הימנית. יצוין שבמקום אחר (פ/9) טען שניסה לעשות זאת שלוש פעמים, אך הדבר סותר הן את הנראה בסרטון והן את דברי הנאשם עצמו בעדותו ובדו"ח האירוע נ/7. המתלון המשיך ותיאר כיצד הדפו הנאשם "עפתי אחורה ונפלתי" (פ/6). המתלון שלל כי במהלך העימות חנק את הנאשם או תקפו בשתי ידיו, והדגיש כי ניסה להזיזו בידו הימנית וכי הנאשם לא זז ממקומו (פ/6, פ/11). עוד שלל כי הנאשם הציע להיעזר בכיסא גלגלים להובלת רעייתו לבית החולים (פ/10). בנוסף תיאר את הפגיעה שספג כתוצאה מן המקרה, שכללה שבר מסובך שהטיפול בו דרש להעביר את המתלון לבית חולים אחר. המתלון נותח, שהה מספר שבועות במחלקה לטיפול נמרץ והמשיך למהלך של שיקום. בסך הכל, כך העריך, נדרש לטיפול רפואי משך כחודשיים וחצי.

7. עדות זו מציגה תיאור אודות ההתרחשויות שקדמה לנראה בסרטון אשר, כפי שנראה בהמשך, תואם ברובו לדבריהם של יתר העדים. על רקע זה אני מוצא להיסמך על עדות המתלון. לא נעלם מעיני כי בעדותו נפלו אי-דיוקים. כך טענתו כי לאחר שנפל הנאשם המשיך ו"קפץ אלי ותפס אותי מהצווארון" ואף הרים את ידו כשהמתלון סבר שמדובר בניסיון להכותו (פ/6, פ/10). אלמנט אחרון זה אינו הולם את הנראה בסרטון, אך אני סבור שאין בו לגרוע מאמינות יתר דברי המתלון. יש לזכור כי הנאשם אכן התכופף לעבר המתלון כנראה בסרטון ואפשר שהאחרון, בעודו שרוע על הקרקע וסובל מכאבים, פירש זאת באופן מוטעה וסבר שהנאשם ביקש לתקפו. נתתי דעתי גם לכך שהמתלון טען תחילה כי הנאשם דחפו בשתי ידיים, אך בחקירתו הנגדית אישר כי אינו זוכר בדיוק כיצד נדחף (פ/10) ואינו מוצא בכך סיבה שלא להסתמך על דבריו. גם הפער שבין תיאורו לפיו, לאחר שיצא מהרכב, הנאשם צעד עמו כשהוא מנסה לחסום את דרכו (פ/12) לבין הנראה בסרטון (ממנו עולה שהנאשם הגיע לעמדת הבידוק מספר שניות לפני בני הזוג), אינו פער מהותי. זאת, משהנאשם עצמו סיפר בחקירתו ת/2 כי לאחר שהמתלון יצא מהרכב והחל להתקדם לעבר בית החולים, הנאשם ניגש אליו ודרש ממנו להזיז את רכבו, ולאחר שהמתלון סירב מיהר הנאשם לעמדת הבידוק כדי למנוע את כניסתו (ש' 8-5). לא מדובר אפוא בסוגיות המונעות היסמכות על עדות המתלון.

8. יש לציין את הרושם העולה מעדות המתלון, באשר למניעים לפעולותיו באירוע הנדון. התרשמתי כי פעל מתוך דאגה לרעייתו, לה חשש בכנות נוכח מצבה הבריאותי ונכון היה אף "להפקיר", כלשונו, את רכבו כדי לסייע לה. עם זאת, תגובותיו באירוע הושפעו גם ממה שנראה כמידה של קוצר-רוח. זו הופגנה לא אחת לאורך עדותו, באופן בו מסר את תשובותיו. בין היתר, וכאשר ב"כ הנאשם הציג בפניו תמונות, הגיב המתלון בזריקתן חזרה על שולחנו כשהוא מביע חוסר נחת: "דבר דבר (זורק את התמונות), אתה מעצבן אותי"

(פ/7 ש' 24).

9. רעיית המתלונן, גב' פ' ט', תיארה בעדותה כי ביום האירוע חשה חולשה ניכרת "על סף עילפון" והתקשתה להתלבש ולהגיע לרכב. אף היא סיפרה כיצד היא ובעלה חיפשו חניה בבית החולים, ללא הצלחה, וכיצד נלחץ המתלונן ממצבה "הוא מאוד מושפע ממצב הבריאות שלי". המתלונן ביקש מהנאשם להיכנס למתחם האמור, והלה סירב. המתלונן "ראה אותי ככה ואמר שאנחנו יוצאים", שאז צעדו בני הזוג לכיוון עמדת הבידוק. גב' ט' לא ראתה את האקטים האלימים ושמעה רק חילופי דברים במסגרתם הודיע הנאשם למתלונן "היא נכנסת ואתה לא", בעוד שהמתלונן אמר שייכנס עם רעייתו וצעק "אל תיגע בי". גב' ט' המשיכה לכיוון בית החולים שאז שמעה צעקות והמולה וראתה התקהלות סביב בעלה. אף היא הכחישה כי הוצע לבני הזוג להעזר בכסא גלגלים (פ/14).

10. גם בהודעת גב' ט' נפל חוסר דיוק, בהשוואה לסרטון. כוונתי לאמירתה לפיה הספיקה להיכנס לבית החולים ולשבת על ספסל טרם הבחינה בנפילת בעלה, שלכן לא הצליחה לשמוע את חילופי הדברים (פ/14, פ/16). מהסרטון, כמתואר לעיל, עולה כי גב' ט' לא הספיקה להיכנס לבית החולים כאשר התרחש האירוע. בנוסף גם העדה טענה כי הנאשם התלווה לבני הזוג בדרכם מהרכב אל עמדת הבידוק, הגם שמן הסיבות שצוינו לעיל איני סבור כי מדובר בפער של ממש. גם הפעם התרשמתי שדובר בעדה כנה, וכי הפערים האמורים אינם שוללים היסמכות על עדותה.

11. הנאשם תיאר בעדותו כי עבד כמאבטח בבית החולים למעלה משלוש שנים וכי העמדה אותה אייש ביום האירוע, בסמוך למחסום הנדון, היא עמדה רגישה. לדבריו, הגם שאמבולנסים נכנסים דרך-כלל לכיוון חדר המיון דרך מחסום אחר, המחסום הנדון חיוני היות שהוא משמש לכניסת עובדי בית החולים שיש להם תו חניה, לכניסת אמבולנסים שמגיעים מכיוון דרום וכן ליציאתם אם יש תקלה במחסום היציאה שלהם. הוא עמד על החשיבות שבהותרת המעבר במקום פנוי, בין היתר להתמודדות במצבים של אירוע רב נפגעים, והבהיר כי מאבטח הכושל לעשות כן עלול להיות מפוטר וכי מצב של חסימת המעבר בידי רכב מחייבו לדרוש מנהג הרכב לפנות את רכבו ולמנוע ממנו להיכנס לבית החולים עד שיעשה כן. מניעת הכניסה נעשת בגופו של המאבטח או באמצעות מחסום הפלסטיק.

12. הנאשם הוסיף ותאר את האירוע מושא האישום. לדבריו, המתלונן ורעייתו הגיעו ברכבם וסיפרו לו כי אינם מצליחים לאתר חניה. המתלונן ביקש ממנו לאפשר לו לחנות קרוב לכניסה כדי שיוכל להתלוות לרעייתו. הנאשם לא התרשם כי מדובר במקרה חירום, שכן השניים מסרו שגב' ט' בדרכה ל"אשפוז אונקולוגי ולא מיון" ולכן סירב. הוא הציע כי גב' ט' תשב על כיסא גלגלים ותמתין עד שהמתלונן יחנה או תלווה בידי מאבטח למחלקה. המתלונן סירב "ואמר שהוא לא עוזב את אשתו" וכי יכניס את רעייתו למחלקה וישוב "7 דקות". למרות התראות הנאשם לפיהן "הוא חוסם אזור שמיועד לאר"ן שזה אירוע רב נפגעים ואני צריך שהוא יזיז את הרכב. הוא לא הקשיב לי, ירד מהאוטו, תפס את אשתו ביד". הנאשם, שמכשיר ה"מירס" שברשותו לא עבד, התקשר מהטלפון הנייד למוקד האבטחה, הגיע בעצמו לעמדת הבידוק והודיע למאבטח בעמדה לא לאפשר למתלונן להיכנס לבית החולים. דובר במאבטח חדש "ראיתי שהמאבטח לא ממש מבין מה קורה" ולכן החליט הנאשם לחסום בגופו-שלו את כניסת המתלונן לבית החולים. המתלונן דחפו, והנאשם הזיז ידיו מעליו. המתלונן דחפו שוב ביד ימין ואחז בצווארו באמצעות יד שמאל, שאז אחז הנאשם בידיו של המתלונן ודחפו לאחור. לשיטתו הפעיל את "הכוח המינימאלי שיכולת להפעיל כדי למנוע תקיפה". המתלונן נפל וצעק, והנאשם הגיע לסייע לו אך "הסובבים חשבו שעדיף שאחזור לעבודה ולא אתערב כי כבר יש שם מי שיכול לעזור לו" ולכן חדל.

13. בחקירתו הנגדית ביקשה המאשימה לברר עם הנאשם את החלטתו להדוף את המתלון לאחר. הנאשם נשאל אם "קרה לו משהו" כתוצאה מדחיפתו-הזזתו בידי המתלון, והשיב בשלילה. גם בעת שהתלון במשטרה שלל כי נחבל (ת/2 ש' 14). הוא ניסה לטעון, אמנם, כי חש סכנה מן המתלון, אך כשהתבקש לפרט למי המתלון היה מסוכן השיב "כל מי שרוצה להגיע ולקבל עזרה ממין ואין לו גישה להיכנס והמאבטח לא יכול לגשת לעזור לו הוא עסוק בלשחרר את הבן אדם". אז הציגה התובעת בפני הנאשם כי הסיכון לו טען נוגע לצורך בהזזת הרכב החוסם והנאשם השיב בחיוב. הוא נשאל שוב האם המתלון עצמו סיכן מישהו, והשיב "לא יודע" (פ/24). עוד נשאל הנאשם האם הבחין בכך שהמתלון היה נסער בשל הדאגה לרעייתו והשיב כי הוא "התנהג כמו כל מי שמגיע לבית חולים וקצת במצב רגיש. בכל זאת הוא הביא חולה. הוא לא בא לראות סרט בסינמה סיטי" (פ/22).

14. כמו בעניינים של עדי התביעה, גם בעדות הנאשם פערים מסוימים בהשוואה למכלול הראיות. כך טען, כאמור, כי המתלון תפס בצווארו באמצעות ידו השמאלית (ובהודעתו ת/3 ש' 21 הוסיף שהמתלון חנק אותו), כאשר מהסרטון עולה כי אחיזה או חניקה שכזו לא הייתה וגם בדו"ח האירוע שרשם הנאשם סמוך לאחריו (נ/7) או בהודעתו הראשונה בזמן (ת/2) לא הזכיר חניקה או אקט דומה. אפשר כי מדובר בניסיון להעצים במידת-מה את הסיטואציה בה היה שרוי, ואפשר שדובר בתפיסה שגויה של תנועת ידו הימנית של המתלון בניסיון להזיז את הנאשם, שכאמור נגעה באזור צווארו של הנאשם (דבר הנראה בסרטון ועולה אף מנגיעתו של הנאשם בצווארו-שלו סמוך לאחר שהמתלון נפל ארצה). איני יכול לקבל, לכן, טענה זו של הנאשם בדבר אחיזה בצווארו או חניקתו, אך איני סבור שיש בכך לשלול את גרסתו במלואה, שהרי היא תואמת בעיקרה את דברי עדי התביעה.

15. סוגיה נוספת עניינה בשאלה האם הציע הנאשם כיסא גלגלים לרעיית המתלון, דבר שהוכחש בידי עדי התביעה. היות שהתרשמתי כי זיכרונם של כל העדים בהליך הושפע מחלופי הזמן ומתפיסותיהם את האירוע, דבר שהניב כאמור פערים מסוימים, ומשהדבר נטען בידי הנאשם כבר בחקירת המשטרה (ת/3 ש' 15-16) ומדובר בהליך פלילי, אני נכון להניח לטובת הנאשם כי כך היה.

16. מטעם ההגנה העידו אף מר צבי ביטון, שלא היה עד לאירוע ושעדויותו תדון בהמשך, וכן אדם נוסף שעבד כמאבטח במקום ואשר נראה בסרטון כמתואר לעיל, מר שחר יונה. ניכר היה כי זכרונם של מר יונה את האירוע אינו מיטבי, וכך טען כי המתלון היה "עם הידיים בצוואר של פסח" תוך שהדגים חניקה בשתי ידיים, וכי הנאשם הגיב בדחיפה באמצעות שתי ידיו את חזהו של המתלון - שתי טענות, שאינן עולות בקנה אחד עם הנראה בסרטון או עם טענותיהם של מי מן העדים האחרים. מסמך שרשם העד ואשר הוגש כנ/9 משקף תיאור קרוב יותר לסרטון, לפיו ראה את הנאשם "נהדף על ידי אדם מבוגר" שאז מיהר לסייע לנאשם וראה שהנאשם דחף את המתלון שנפל לקרקע. גם מר יונה עמד על חשיבות הותרת המעבר הנדון פנוי מרכבים.

דין והכרעה

העובדות

17. לסיכום פרק הראיות אני קובע, כי ביום האירוע הגיעו המתלון ורעייתו, שניהם אנשים מבוגרים, לבית החולים. לאחר שכשלו למצוא חניה ביקשו מהנאשם להכניסם למתחם הקרוב לחדר המיון, משום שרעיית הנאשם חשה ברע והתקשתה ללכת. הנאשם סירב משום שלא סבר שמדובר במקרה חירום והציע לבני הזוג להיעזר בכיסא גלגלים. המתלון, שחרד לבריאותה של רעייתו, החליט בשלב זה להעמיד את רכבו בצמוד למחסום הנדון תוך שהוא חוסם את המעבר במקום, והחל לצעוד לבית החולים כשהוא מסייע לרעייתו.

הנאשם התקשר למוקד האבטחה וביקש סיוע בשל חסימת המעבר בידי רכבו של המתלונן, דרש מהמתלונן להזיז את רכבו, וכשזה סירב מיהר לעמדת הבידוק בה ניצב מאבטח נוסף, במאמץ לחסום את כניסת המתלונן לבית החולים וכך לאלצו לציית לדרישה.

כשבני הזוג הגיעו לעמדה החלו חילופי דברים בין הנאשם למתלונן תוך שהנאשם חסם את דרכו של המתלונן בגופו והתיר מעבר לרעייתו של המתלונן. המתלונן ניסה, פעמיים ובהפעילו כוח באמצעות ידו הימנית, להזיז את הנאשם הצידה כדי לעבור אותו ולהיכנס לבית החולים. הניסיון השני נעשה תוך מגע של ידו של המתלונן בצווארו של הנאשם, שגופו הוסט-קמעה אך הוא נותר במקומו. בתגובה, אחז הנאשם בשני צדי גופו של המתלונן, ובעצמה של ממש דחפו-הטילו לאחור. המתלונן נהדף למרחק-מה תוך שגופו פגע במחסום פלסטיק שניצב בסמוך והזיזו, ולבסוף נחת בגבו על הכביש. הנאשם עשה כן מבלי שחש סיכון כי המתלונן יפגע בו, וכתגובה לניסיונות הזזתו בידי המתלונן ולסירובו של המתלונן להזיז את רכבו.

האם עומד לנאשם סייג מאחריות

18. עיקר המחלוקת שבין הצדדים אינו עוסק ביסודות העבירה המיוחסת לנאשם, של גרימת חבלה חמורה. אין חולק שכתוצאה מן האירוע נחבל המתלונן באופן המתואר בכתב האישום, אשר נתמך בתעודה הרפואית שהוגשה בהסכמה (ת/4) ואשר מהווה "חבלה חמורה". כפי שצוין לעיל, הצפייה בסרטון אינה מאפשרת לקבל כי נפילת המתלונן נגרמה בשל פגיעת גופו בסף המתכת שחיבר בין הכביש למדרכה, או במחסום הפלסטיק. בהתאם למבחני הקשר הסיבתי הנוהגים בדיון הפלילי אין אלא לקבוע, כי הדיפתו של המתלונן בידי הנאשם היא שגרמה לחבלה החמורה למתלונן.

19. גם היסוד הנפשי הנדרש מתקיים. אדם מוחזק כמודע למשמעות התנהגותו מבחינה טיבה הפיזי, קיום נסיבותיה ואפשרות גרימת התוצאות הטבעיות שעשויות לצמוח ממנה. הדרישה אינה לצפיות מדויקת של פרטי התוצאה המזיקה ואופן התרחשותה, אלא למודעות לסיכון ליצירת תוצאה ממין זה (ע"פ 3158/00 **מגידש נ' מדינת ישראל** (15.11.00). כל פסקי הדין הנזכרים בהכרעת הדין פורסמו ב"נבו"). במקרה דנן הנאשם, בהחליטו להדוף אדם מבוגר בעצמה של ממש תוך הטחתו מרחק-מה לאחור והפלתו על הקרקע, מוחזק כמודע לאפשרות כי מעשהו יגרום לחבלה פיסית משמעותית לאותו אדם, כפי שהתרחש בפועל. אין בחומר הראיות דבר שיסתור חזקה זו, ומכאן המסקנה לפיה הנאשם היה מודע לטיב מעשיו ולאפשרות גרימת התוצאה.

20. ההגנה טענה, עם זאת, כי עומד לנאשם סייג הפוטר אותו מאחריות לעבירה הנדונה. בכלל זה הודגשה התנהלותו של המתלונן, שסירב לציית להוראות הנאשם, העמיד את רכבו באופן שחסם מעבר חיוני, ובעמדת הבידוק הוסיף והתעמת עם הנאשם תוך הפעלת כוח בניסיון לעקפו ולהיכנס לבית החולים. תגובת הנאשם, כך נטען בסיכומי ההגנה, עמדה בתנאיהן של הגנות הצידוק, הצורך, ההגנה העצמית וטעות במצב הדברים. ההגנה הוסיפה והפנתה להוראותיו של סעיף 6א לחוק סמכויות לשם שמירה על בטחון הציבור, תשס"ה-2005, המסמך מאבטח למנוע כניסה למקום של אדם שביצע מעשה אלימות באותו מקום או שנשקף ממנו איום לביצוע מעשה אלימות כאמור.

21. איני יכול לקבל את טענות ההגנה במישור זה. בפתח הדברים אציין שניים:

ראשית, כי בפני הנאשם עמד אתגר לא פשוט, וזאת נוכח התנהלותו של המתלונן שלא הייתה נקיה מקושי. התרשמתי, אמנם, כי המתלונן פעל מתוך דאגה לרעייתו ולחץ נוכח חולשתה הניכרת ורצונו לסייע לה. ועם זאת, יש פסול של ממש בהחלטתו של המתלונן להתעלם מהוראות איש הביטחון ולהותיר את רכבו בפתח מעבר חיוני

תוך שהוא חוסמו, ובהמשך להתעמת עם מאבטח הניצב בעמדת הבידוק תוך סירוב חוזר ונשנה להזיז את רכבו ואף שימוש בכוח בניסיון להזיז את הנאשם הצדה ולהיכנס אל תוך בית החולים. כפי שצוין לעיל, התרשמתי כי לצד הדאגה לרעייתו נבעה התנהלות זו גם ממידה של קוצר רוח. היא הציבה את הנאשם בפוזיציה לא פשוטה, כאשר הוא נדרש להפגין נחישות לצד איפוק אל מול המתלונן ולנקוט באמצעים המתאימים להשגת מטרותיו.

שנית אציין, כי אני סבור שהנאשם פעל בצורה הולמת ותקינה כמתחייב מתפקידו כמאבטח לאורך האירוע כולו, למעט בסיומו. בצדק לא השלים עם התנהלות המתלונן וחזר ודרש ממנו להזיז את רכבו. בהתאם להנחיות בנושא אף ביקש לחסום את המתלונן מלהיכנס לבית החולים, שאז תתרחק עוד יותר האפשרות לפנות את רכבו מן המעבר הנדון. הוא מצא עצמו במצב רגיש, כאשר המתלונן אינו מקבל את הדין ואף מנסה להזיזו בכוח. אלא, שבנקודה זו כשל הנאשם בתגובה בלתי מרוסנת. הוא הפעיל, במודע, כוח בעצמה ניכרת, בלתי מידתית ובלתי נחוצה כלפי אדם מבוגר, וגרם לפציעתו.

22. ההגנה גרסה, ראשית, כי התגובה הייתה נחוצה כדי למנוע את הסיכון שיצר המתלונן בכך שחסם ברכבו מעבר המשמש, בין היתר בעתות חירום ונוכח חובתו של הנאשם כמאבטח להותיר מעבר זה פנוי. כאמור, אני נכון לקבל, בשים לב לנהלי האבטחה כפי שהוצגו בידי הנאשם ובידי עדי ההגנה, כי הנאשם ביקש בצורה לגיטימית למנוע את כניסת המתלונן לבית החולים כדי לאלצו להזיז את רכבו. אלא, שהדיפת המתלונן בכוח והפלתו לאחר תוך יצירת סיכון לפגיעה פיזית בו לא הייתה נחוצה להשגת מטרותיו. הנאשם יכול היה לפעול בדרכים מתונות בהרבה, דוגמת בקשת סיוע מהמאבטח שניצב מאחוריו ואילו, כך אישר בעדותו, כלל לא פנה. עוד יכול היה להיעזר במחסום הפלסטיק שניצב בסמוך באמצעותו, כך סיפר, נוהגים המאבטחים לחסום את דרכם של נהגים החונים בצורה שמפריעה למעבר. קשה לראות כיצד המתלונן המבוגר יכול היה לעבור שני מאבטחים, או את המחסום הפיזי. קשה גם לראות כיצד הפגיעה הפיזית במתלונן תרמה למטרה של הזזת הרכב. הנאשם אף ידע, כדבריו ובעקבות שיחתו למוקד האבטחה, כי "העזרה בדרך" (פ/26) ש' 10) כך שכל שנדרש ממנו היה להוסיף ולעכב את המתלונן פרק זמן נוסף. על משך הזמן שנדרש ניתן ללמוד מהסרטון 1/ בו נראה המאבטח שי יונה מגיע לעזרת הנאשם שבריר שניה לאחר שזה הודף את המתלונן (המדובר באינדיקציה בלבד, שכן אני קובע כי הנאשם ראה את יונה). הנאשם עצמו מסר על מקרה קודם בו הובילה התערבות מעין זו לפתרון המצב: באותו מקרה חסם נהג אחר את המחסום הנדון ואף "ניסה התחיל לדחוף אותי", שאז עיכב הנאשם את כניסתו לבית החולים עד להגעת קצין הביטחון בעקבותיה השתכנע הנהג להזיז את רכבו (פ/19). לבסוף אציין כי למרות החשיבות שבפינוי המעבר, לא דובר במצב קונקרטי של סיכון מידי לפגיעה בחיים או בגוף, אשר עשוי להצדיק פגיעה פיזית במתלונן.

23. כך, לא ניתן לקבל כי הדיפת המתלונן, בעצמה ובדרך בהן נעשתה, הייתה נחוצה או סבירה לצורך מניעת המתלונן מלהיכנס לבית החולים והבאתו להזיז את רכבו.

24. מישור אחר נוגע לשאלה, האם התגובה הייתה נחוצה למניעת סיכון לנאשם עצמו. גם כאן התשובה היא בשלילה. ניסיונותיו של המתלונן להזיז את הנאשם מדרכו, במסגרתם הפעיל כוח וגם נגע בצווארו של הנאשם וככל הנראה הכאיב לו, היו פסולים. אלא, שסמכות הענישה אינה מסורה למאבטח (או לאחר במצבו). החוק מתיר לו להגיב במידה הדרושה לצורך מניעת סכנה לפגיעה בו. סכנה שכזו, כך עלה מן הדיון בעדותו שהובא לעיל, לא הייתה בנמצא. דובר בבחור בן 24, מצויד בנשק ואשר מצוי בסמוך למאבטח נוסף, המתמודד עם אדם מבוגר וחולה. הגם שטען כי בשל ניתוח שעבר שנה קודם היה חלש יחסית (פ/23), עדיפות כוחותיו של הנאשם על אלה של המתלונן הייתה קיימת, וניכרת גם באופן בו הטיל הנאשם את המתלונן כמתועד בסרטון. עוד לא הוצגה סיבה להניח כי המתלונן, להבדיל מניסיונותיו להזיז הצדה את

הנאשם, יוסיף וינסה לפגוע בו. כך, המתלונן לא היווה איום של ממש לפגיעה בנאשם-המאבטח, והפלתו אחורה בעצמה לא הייתה נחוצה לצורך הפסקת ניסיונותיו האמורים, דבר שניתן היה לעשות בדרכים מתונות בהרבה כגון אלו שפורטו לעיל. הנאשם מיהר להגיב, ועשה זאת בכוח מיותר ובלתי הכרחי.

25. מסקנות אלה שוללות את הסייגים השונים עליהם הצביעה ההגנה. סייג הצורך שבסעיף 34 יא לחוק העונשין חל על מעשה "שהיהדרושבאופןמיידילהצלתחיו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנהמוחשיתשלפגיעהחמורההנובעתממצבדבריםנתוןבשעתהמעשה, ולאיהיתהלודרךאחרתאלעשותו". מהסיבות שתוארו לעיל, תגובתו של הנאשם לא עומדת בתנאי הסייג. בדומה, ובשים לב לדרישות הסכנה המוחשית, הנחיצות, המידיות והפרופורציה, היא אינה עומדת בתנאי של ההגנה העצמית (ע"פ 5266/05 זלנצקי נ' מדינת ישראל, פס' 15 (22.2.07)).

הסדרים שנטענו בידי ההגנה אך נגיעתם לעניין רחוקה יותר הם סייג הצידוק, וההסדר בדבר טעות בעובדה. משהנאשם עצמו לא טען לטעות כלשהי, איני רואה כיצד יש בהסדר האחרון לסייע להגנה. אשר לצידוק, הוא עוסק במעשים שפליליותם נשללת משום שהם מבוצעים מכוח הסמכה או חובה חוקית (סעיפים 34ג(1) ו-2) לחוק העונשין) או מטעמים אחרים הרלבנטיים פחות לענייננו (ראו ע"פ 7704/13 מרגולין נ' מדינת ישראל, פס' 29 (8.12.15)). במקרה דנן הנאשם לא פעל לפי "הוראה מגבוה" לפגוע במתלונן, ואף לא בהתאם לנהלי העבודה. אלה, כך לפי דבריו-שלו, מחייבים מאבטח אשר מותקף "להשתמש בכוח המינימלי הדרוש כדי להפסיק את המשך התקיפה ולהזמין תגבור" (פ' 18).

אציין כי בהקשר זה הוצג כנ"ל 8 דו"ח של תחקיר שערך מר צבי ביטון, מנהל מרחב ירושלים בחברה האחראית על האבטחה בבית החולים ואשר כתב כי לתחושתו פעל הנאשם בצורה הולמת תוך גילוי נחישות. מר ביטון אף התייבץ לעדות ובין היתר הדגיש את חשיבות השמירה על המעבר הנדון פנוי, וכי חובת המאבטח למנוע כניסה לבית החולים של מי שמפר את הוראותיו. מבלי להקל ראש בעדותו של העד הנכבד, הרי שהוא לא היה עד לאירוע ותחושותיו בנושא אינן יכולות לשמש בסיס למסקנות משפטיות. זאת ועוד, לא מצאתי בעדותו או בתחקיר שערך אמירה לפיה מאבטח, גם אם הוא מותקף, רשאי להפעיל בתגובה כוח בלתי מידתי. כך, לא ניתן להסביר את תגובתו היתרה של הנאשם כתוצר של פעולה החוסה תחת סייג הצידוק.

26. ההגנה הוסיפה וטענה לאכיפה בררנית. איני יכול לקבל טענה זו כבסיס לזיכויו של הנאשם, הגם שאני סבור כי היא מעלה שיקול שראוי להישקל בשלב העונש. אנמק:

27. הוכחת האכיפה הבררנית מצריכה את הטוען לה לעמוד במבחן משולש: תחילה, עליו להצביע על אחרים כנגדם לא ננקטו הליכים, דומה מבחינה עובדתית לענייננו באופן המצדיק התייחסות מקבילה (מצב שכונה בפסיקה "קבוצת שוויון"). עוד יש להראות כי אי-נקיטת ההליכים כנגד האחרים היא בבחינת אכיפה בררנית פסולה, הפוגעת בתחושת הצדק וההגינות להבדיל מאכיפה חלקית שמקורה בטעמים ענייניים. לבסוף יש להראות כי הפגמים שנפלו, אם נפלו, מחייבים את ביטול ההליך ולא ניתן לרפאם באמצעים מתונים יותר (ע"פ 8551/11 סלכני נ' מדינת ישראל (12.8.12); ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ (31.3.05)).

28. לעיל עמדתי על תרומתו של המתלונן לאירוע הנדון. החלטתו להותיר את רכבו במעבר חיוני בכניסה לבית חולים תוך חסימת המעבר, הסירוב לציית להוראות המאבטח וההחלטה להתעמת עמו תוך הפעלת מידה של כוח בניסיון להזיזו מדרכו, אינן נקיות מקושי. לא אחת באים בפני בית המשפט מקרים של תקיפת צוות רפואי או מאבטחים בבתי חולים, דבר אשר מעורר אינטרס ציבורי בטיפול בתופעה. בנוסף, היות שהמתלונן

לא הועמד לדין עד כה, בחלוף כשנתיים מן האירוע, יש לבחון את טיעון ההגנה בהנחה שלא יועמד לדין.

ועם זאת, איני מקבל כי מבחינת שיקולי ההעמדה לדין והאחריות הפלילית, עניינו של המתלונן מצוי באותה "קבוצת שוויון" כמו הנאשם. לגיטימי כי התביעה תשקול במכלול שיקוליה את עצמת הכוח שהופעלה, את הנסיבות האישיות ואת הנזק שנגרם מן המעשה. במבחן זה איני רואה פגם בהחלטה להעמיד לדין את הנאשם, שכשל והפעיל כוח ניכר אשר פגע במתלונן פגיעה שהצריכה ניתוח, אשפוז לא קצר ושיקום, ולהבחין בינו לבין המתלונן שמעשיו לא גרמו לנאשם כל חבלה ושהוא אדם מבוגר הסובל ממחלה ממארת ומטופל ברעיה שאף מצב בריאותה אינו תקין.

29. אני דוחה, לכן, את טיעון האכיפה הבררנית כבסיס לזיכויו של הנאשם. ועם זאת, איני סבור שראוי להתעלם מהתנהלותו האמורה של המתלונן, שבלעדיה האירוע לא היה מתרחש. זו הציבה בפני הנאשם אתגר של ממש, בצורך לנקוט איפוק וריסון. הנאשם, שעד לשלב הסופי של האירוע פעל בצורה הולמת, כשל באתגר זה, הגיב בכוח מופרז וגרם לפציעה קשה ומכאן אחריותו. ועם זאת, אין לאמוד את מעשיו במנותק מן הרקע להם. לשיטתי יש לתן לכך ביטוי בשלב הענישה.

30. ההגנה הוסיפה וטענה בסיכומיה למחדלי חקירה, שבהימנעות המשטרה מחקירתו של שחר יונה ושל המאבטח שעמד בעמדת השמירה. איני סבור כי טענות אלה מסייעות להגנה. היא לא הראתה מה נגרע מהגנת הנאשם בשל כך. זאת בפרט משעדותו של העד יונה נשמעה במלואה ומשלא הוצג במה יכלה עדות המאבטח הנוסף לסייע, בשים לב לקיומו של סרטון המתעד את האירוע.

סוף דבר

31. בהתקיים יסודותיה, ובהעדרו של סייג לאחריות, הנאשם מורשע בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

32. בהתאם לעמדת הצדדים בפרוטוקול מיום 12.1.16, ניתנת הכרעת הדין ללא דיון.

33. הטיעון לעונש יישמע ביום 6.3.16 בשעה 9:00.

34. המזכירות תשלח לצדדים את הכרעת הדין.

ניתנה היום, ח' שבט תשע"ו, 18 ינואר 2016, בהעדר הצדדים